

**ΘΕΜΑΤΑ ΓΡΑΠΤΩΝ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΜΑΪΟΥ – ΙΟΥΝΙΟΥ**

ΤΑΞΗ: **Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ**
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΚΑΙ Β' ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΜΑΘΗΜΑ: **ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ**
ΣΟΦΙΣΤΙΚΗ 2004-2005

A. ΚΕΙΜΕΝΟ :

Γαλάτεια Σαράντη

Το τέλος

Σκάλιζε τις ντοματιές με βία, με θυμό σχεδόν, σαν να της έφταιγαν, και έκανε πως δεν έβλεπε τους ξένους που είχαν σταθεί στο φράχτη και την κοίταζαν. Είχε σκυμμένο το κεφάλι και δούλευε με πείσμα και έλεγε μέσα από τα δόντια της κατάρες. Τις έλεγε και τις χαιρόταν και δεν την ένοιαζε διόλου αν την καταλάβαιναν.

- Να σας φάνε τα σκουλήκια, θεοκατάρatoi! Να χαθείτε, οργισμένοι! Σκόνη να γίνετε, ξετσιπίωτοι και ξεδιάντροποι, που σηκώνσατε κεφάλι και μιλάτε!

Ήσαν τρεις, δυο άντρες και μια γυναίκα. Ήσαν ξανθοί, γαλανομάτηδες, με ξεγυμνωμένα πόδια και χέρια, -ψημένοι κατακόκκινοι από τον ήλιο. Εκεί δα, στην ίδια θέση είχε σταθεί πριν λίγη ώρα και ο χοντρο-Γιάννος, ο πρόεδρος, σκουλήκια να τον φάνε και αυτόν, στάχτη να γίνει!

«Τι θες και παιδεύεσαι, μωρή Μαριώ, της είχε πει περιγελαστικά. Για ποιον αγωνίζεσαι;

Ξ - Τράβα το δρόμο σου και μη σε νοιάζει, έκαμε αυτή απότομα.

- Σοδιάζεις, σοδιάζεις, μα τι θα τα κάμεις όσα μαζεύεις; χαχάνιζε πλησιάζοντας ακόμη πιο πολύ στο φράχτη της.

Αυτή έκαμε τώρα πια σαν να μην ήταν κανένας εκεί. Ούτε που το καταδεχόταν να τον βρῖσει, όπως του άξιζε, να μην του δείξει έτσι πως τον λογάριάζε για εχθρό της. Ποιον; Το Γιάννο του Φραντζή, του φαμέγιου*. Μη χειρότερα! Μα τώρα είναι πρόεδρος, έχει κατάστημα, έχει αυτοκίνητο, έχει τρακτέρ, έχει ελιές... Έχει γιους, ο ένας αξιωματικός, ο άλλος επιστήμονας, ο τρίτος στα καράβια. Έχει, έχει, έχει που να μη σώσει... Πύργο όμως δεν έχει! Το είπε και δυνατά και το χάρηκε! - Πύργο όμως δεν έχει!

Το βράδυ ήρθε ο πρόεδρος στο σπίτι της. Ήσαν και δυο ξένοι μαζί του.

Στάθηκαν με το αυτοκίνητο στο αλώνι και έπειτα προχώρησαν, μιλώντας τσά-τρα πάτρα τούτα τα ακαταλαβίστικα - ήταν βλέπεις κι αυτός ένα φεγγάρι πηγε-μένος στην Αμερική και τα κουτσομίλαγε. Τα σκυλιά αγριεύτηκαν και τους γάβγισαν. Αυτή στάθηκε και τους κοίταζε με τα χέρια σταυρωμένα και περίμενε στο κεφαλόσκαλο.

- Τι είναι; Τι γυρεύουν; της ψιθύρισε αλαφιασμένη η αδερφή της.

Ήταν κοντούλα, άσκημη, μισό μερτικό πάντα, και από πάνω λειπή κάπως στο μυαλό.

- Πάψε, την αποπήρε. Μη μιλάς. Θα δούμε. Και κείνη λούφαξε.

- Έλεγα μην είχατε πλαγιάσει, δικαιολογήθηκε ο πρόεδρος. Μα τούτοι εδώ, μάτια μου, θέλαν να σε δουν απόψε.

Ήταν σαν να έλεγε: Δε φταίω εγώ που τους κουβάλησα!

- Κοπιάστε! έκαμε αγέλαστη. Κοπιάστε!

- Ήθελαν, ντε και καλά, να σε δουν απόψε.

- Για την εκκλησία; ρώτησε αυτή τάχα αδιάφορα. Αύριο θα την ανοίξω. Απόψε δε γίνεται. Αύριο θα τα δούνε όλα.

- Μαριώ, τούτοι εδώ έχουν στ' αλήθεια ξετρελαθεί με το χωριό μας. Θέλουν να αγοράσουν γη! Άκου μυαλό που το έχουν, θέλουν να αγοράσουν αυτά εδώ τα χαλάσματα!

- Τους πύργους; έκαμε με θυμό.

- Ναι, καλέ! Όλους τους πύργους. Όλα τα χαλάσματα. Τους προσφέραμε σπίτι, καινούριο, του Λιάπη το σπίτι κάτω στο δρόμο, και δεν το θέλουν. Θέλουν τα χαλάσματα! Όλα! Και θα τα χτίσουνε καινούρια, καινούρια, ολοκαίνουρια, θα

έρθουν και άλλοι, θα περνάνε εδώ τα καλοκαίρια τους. Καταλαβαίνεις τι θα γίνει πια εδώ;

- Σαν τι θα γίνει δηλαδή; έκαμε παγερά.

- Λεφτά, Μαριώ, λεφτά! Λεφτά! Θα πνιγούμε όλοι στα λεφτά!

- Και μετά;

- Γούστο έχεις! Ακούς εκεί και μετά... Λέγε τώρα. Βάρα στο σταυρό. Μην τους λυπηθείς. Έχουνε. Τα θέλουν; Να πληρώσουν να τα πάρουν. Λέγε, πόσα γυρεύεις;...

Έτσι, σαν αστραπή, της ήρθε να φωνάζει τα σκυλιά και να τα ρίξει απάνω τους. Μα συγκρατήθηκε.

- Γι' αυτό ήρθαμε, συνέχισε αυτός. Σκέφτηκα κι εγώ, δυο γυναίκες μονάχες είναι, τι τα θέλουν τα χαλάσματα;

- Και δεν ντράπηκες, μωρέ Γιάννο, να έρθεις να μου πεις τέτοια κουβέντα. Φτου σου, έκαμε με σιχασιά. Ως εκεί δεν το έλεγα πως θα. έφτανες ποτέ. Πάρε τους και φύγε, γιατί θα αγριέψω!

Μιλούσε αργά αργά, πολύ συγκρατημένα, και η ίδια δεν μπορούσε να καταλάβει πώς είχε αυτή τη δύναμη και δεν έβαζε τα ουρλιαχτά να ξεθυμάνει, να ακουστεί σε όλο το χωριό και ακόμη πάρα πέρα.

- Πες τους, πως δεν παντρευτήκαμε η αδερφή μου και εγώ, γιατί κανένας δεν ήταν άξιος στο χωριό να μπει σε τούτο το αρχοντικό γαμπρός. Πες τους, πως τα χαλάσματα, είναι δικά μας και δεν τα πουλάμε. Μήτε ένα λιθαράκι, μήτε μια πιθαμή γη. Πες τα, και απέ πάρε τους από εδώ να μην τους βλέπω!

Γύρισε η ίδια στους ξένους;

- Μήτε ένα λιθαράκι. Μήτε μια σπιθαμή γη, έκαμε γελαστά σχεδόν και κοροϊδευτικά.

Μα τα μάτια της ήσαν σαν λεπίδες από ατσάλι.

ΠΕΡΙΦΕΡ

ΛΔΑΣ

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1) Να αποδώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο του κειμένου. (μον. 5)

2) α) Το διήγημα χωρίζετε σε δυο ενότητες. Να βρείτε τα όριά τους και να τις επιγράψετε με περιληπτικούς τίτλους. (μον. 2,5)

β) Γιατί κυριαρχεί ο διάλογος στο διήγημα; Τι πετυχαίνει με τη χρήση του η συγγραφέας; (μον. 2,5)

3) α) Να χαρακτηρίσετε τη γλώσσα του διηγήματος. Στηρίξτε την απάντησή σας με δυο λέξεις από το κείμενο. (μον. 2,5)

β) Να βρείτε τι είναι το κάθε ένα από τα παρακάτω σχήματα λόγου και τι θέλει να δηλώσει με αυτό η συγγραφέας:

1°: «Θα πνιγούμε όλοι στα λεφτά!»

2°: «Δε μπορούσε να καταλάβει πως είχε αυτή τη δύναμη και δεν έβαζε τα σφολιαχτά».

3°: «Τα μάτια της ήσαν σαν λεπίδες από ατσάλι».

(μον. 2,5)

4) α) Να χαρακτηρίσετε τη Μαριώ και να αιτιολογήσετε τον χαρακτηρισμό σας. (μον. 2,5)

β) Λαμβάνοντας υπόψη σας τη σύγκρουση ανάμεσα στη Μαριώ και στον πρόδρο του χωριού ποια στάση πιστεύετε ότι πρέπει να τηρούν οι νέοι απέναντι στην παράδοση και την ιστορία του τόπου μας. (μον. 2,5)